

สิ่งที่เคยมาเหล่านี้จะไม่ยอมแตะต้องเหล่านี้
ซึ่งหมายความว่ามันฉลาดกว่ามนุษย์ส่วนใหญ่เยอะ

— ชาร์ลส์ ดาร์วิน

บทนำ

โลกเรามีอายุประมาณ 4,600 ล้านปี

ส่วนสิ่งมีชีวิตเริ่มถือกำเนิดขึ้นเมื่อ 4,000 ล้านปีที่แล้ว

ว่ากันว่าทุกวันนี้มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่บนโลกมากกว่า 8,700,000 สปีชีส์

ตลอดช่วงเวลาอันยาวนาน สิ่งมีชีวิตบางสปีชีส์ยังคงดำรงอยู่
ในขณะที่บางสปีชีส์ได้ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว

ในบรรดาสสิ่งมีชีวิตเหล่านั้น มนุษย์ลิงซึ่งเป็นบรรพบุรุษของมนุษย์
เพิ่งจะถือกำเนิดขึ้นเมื่อ 7 ล้านปีที่แล้วนี่เอง

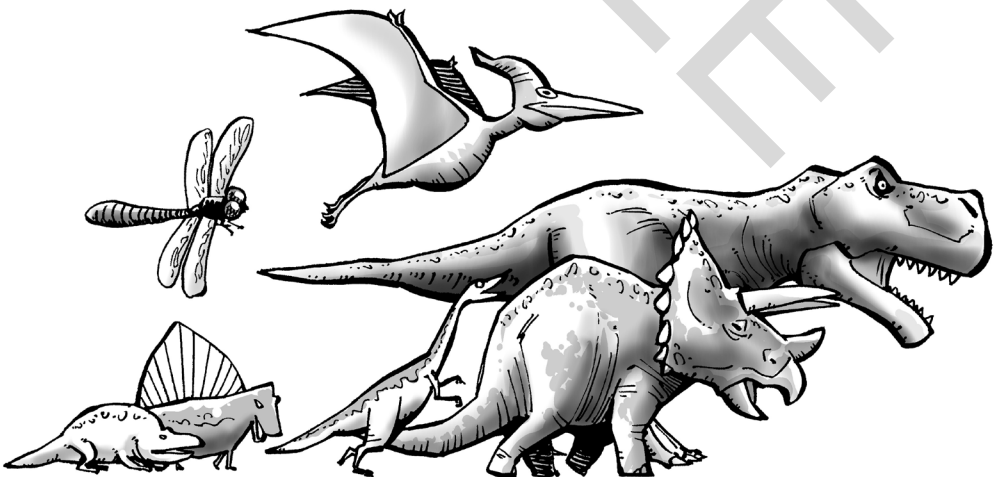
พูดได้ว่าพวกเรายังอ่อนเยาว์นัก

และเมื่อเทียบกับสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ วิถีชีวิตของมนุษย์ก็ดูจะ
“ไม่มีแบบแผนแน่นอน” เอาเสียเลย

คุณรู้ไหมว่า

ทำไมแมวถึงเข้ามาคลอเคลีย

ทำไมโลมาถึงกระโดด

ทำไมคาปบาราถึงได้ชื่อว่าเป็น “ผู้ปกครองแห่งทุ่งหญ้า”

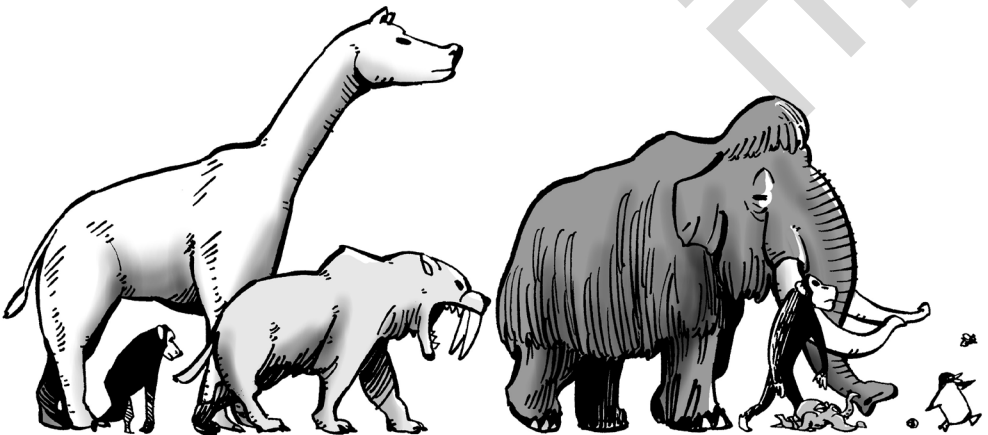
รู้ไหมว่าจริง ๆ แล้วยีราฟจัดเป็นสัตว์ที่แข็งแรง
เป็นอันดับต้น ๆ ของแอฟริกา

เรื่องที่สัตว์ตัวนี้เด็ดกว่าลาเมชีนหน้ากับสิงโต

หรือเรื่องที่สลอร์ใช้ชีวิตราวกับพระพุทธรเจ้า

คงไม่รู้ใช่ไหม

พวกเราไม่รู้ว่บรรดาสัตว์มีชีวิตอื่น ๆ ใช้ชีวิตกันแบบไหน
และไม่รู้ด้วยว่าตัวเองควรใช้ชีวิตอย่างไร

หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้มนุษย์อย่างเราได้เรียนรู้เกี่ยวกับ
“กลยุทธ์” และ “ลักษณะนิสัย” ที่ช่วยในการอยู่รอด
ผ่านการศึกษาคีวิตของสัตว์ 20 สายพันธุ์

บางสายพันธุ์ในสถานะแบบอย่างที่ดี
บางสายพันธุ์ในสถานะแบบอย่างที่ไม่ดี

หลังจากที่ได้อ่านชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายแล้ว
มนุษย์เองก็น่าจะเริ่มมองเห็นวิธีใช้ชีวิต
ในแบบของตัวเองขึ้นมาเช่นกัน

เอาละ เรามาเริ่มกันเลยดีกว่า

สารบัญ

เพนกวิน

คนเด่นจะเป็นภัย (แต่คนเด่นนี้แหละที่จะเปลี่ยนโลก) 15

- รูปแบบของความรัก

สิงโต

ความล้มเหลวคือบ่อเกิดแห่งความสำเร็จ 25

- ชายที่เลือกจะสู้อย่างไม่หยุดยั้ง

แพนด้า

ความยึดมั่นถือมั่นจะเป็นการทำร้ายตัวเอง 35

- กลยุทธ์เอาตัวรอดของแพนด้า

แมว

เราก็ส่วนเรา มนุษย์ก็ส่วนมนุษย์ 45

- “มุมมองต่อมนุษย์” ของเจ้าเหมียว

ยี่ราฟ

อย่าตัดสินคนจากภายนอก

55

- มนุษย์ควบคุมสัตว์ป่าได้แม่หรือ

ฝั่ง

อย่าให้งานครอบงำชีวิต

65

- การทำหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วง

ตุ๋นหูไร่จน

พวกหยิ่งผยองจะมาเร็วไปเร็ว

75

- ทำไมโลกถึงจำเป็นต้องมีพวกที่ไม่ยอมทำงาน

นากทะเล

เยอะไปก็ไม่ได้

85

- นากทะเลจอมเยอะ

คาปิบารา

ด้กัันไว้เต็ด 95

- ชีวิตในแบบของคนที่ใคร ๆ ก็รัก

ซ้าง

ไม่มีใครแ่่งมาแต่เกิด 105

- วรกกัียอด หุกัิเยี่ยม

กระรอก

ถ้า “มี” แล้่วไม่ใช้ ก็ไม่ท่่างอะไรกัับ “ไม่มี” 115

- ความ “น่่ารัก” ไม่ใช่เรื่่องดีเสมอไป

โลมา

หึ่งงองเก่่าเพื่อเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ 125

- การ “รั้งแก” เป็นเรื่่องธรรมดาของสิ่งมีชีวิตหรือไม่

จิว

สิ่งที่ควรมีคือเพื่อน

135

- สัตว์ที่ช่วยเร่งให้เกิดอารยธรรมมนุษย์เร็วขึ้น 500 ปี

หมึก

ระแวงมากไปไม่ดีกับตัว

145

- หมึกกับความสามารถที่หลากหลาย

ฮันนี่แบดเจอร์

ตัวเล็กใจใหญ่

155

- ความร่วมมือที่ “ได้ประโยชน์ร่วมกัน”

สลอร

บางครั้งก็ต้องหัดปลงบ้าง

165

- สลอรแทนคุณ

กอธิลลา

จวรักศัตรู 175

- สามีและพ่อที่ดี

เหาไม้

อย่าพลาดซ้ำกับเรื่องเดิม 185

- แมงเม็ดติดไวรัส

สุนัข

ความพยายามเล็ก ๆ จะนำไปสู่ความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ 195

- แค่สบตาก็สุขใจ

จิงโจ้

มุ่งไปข้างหน้า 205

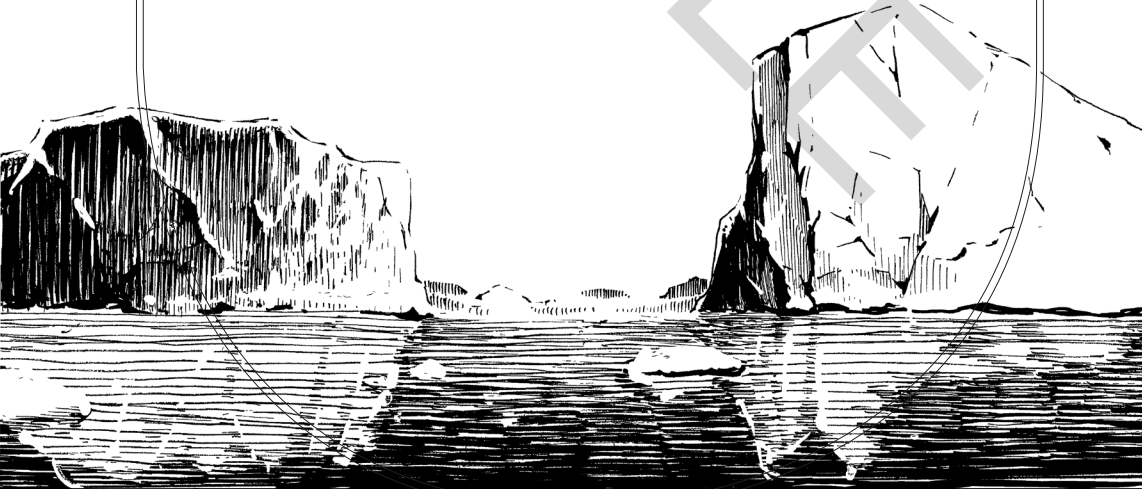
- เอาตัวรอดในธรรมชาติ

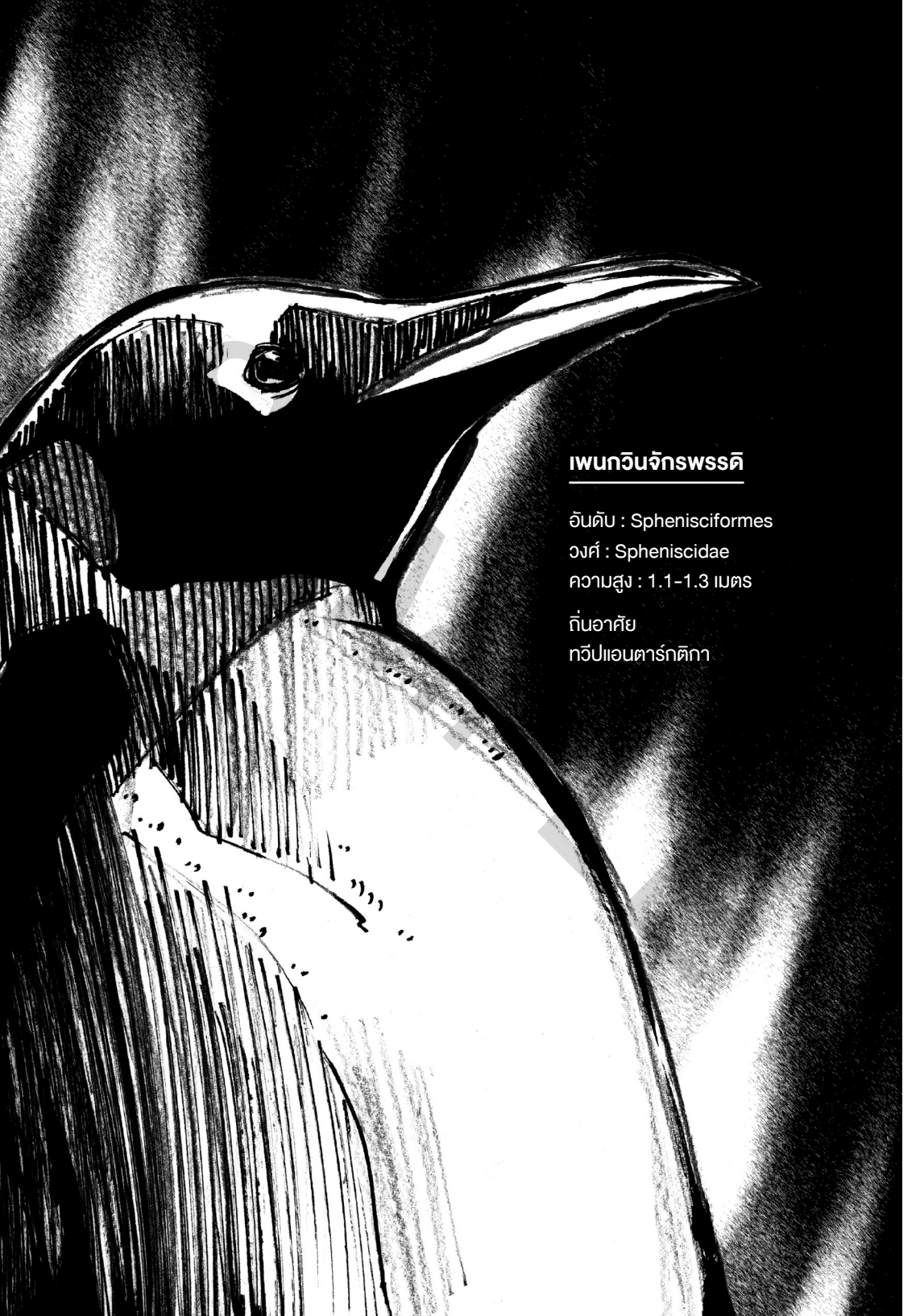
เพนกวิน

Penguin

คนเด่นจะเป็นภัย
(แต่คนเด่นนี้แหละที่จะเปลี่ยนโลก)

ข้อคิดจากเพนกวิน

เพนกวินจักรพรรดิ

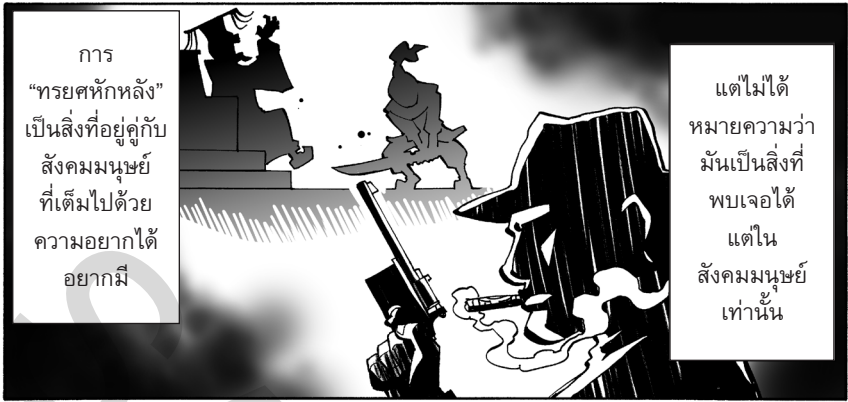
อันดับ : Sphenisciformes

วงศ์ : Spheniscidae

ความสูง : 1.1-1.3 เมตร

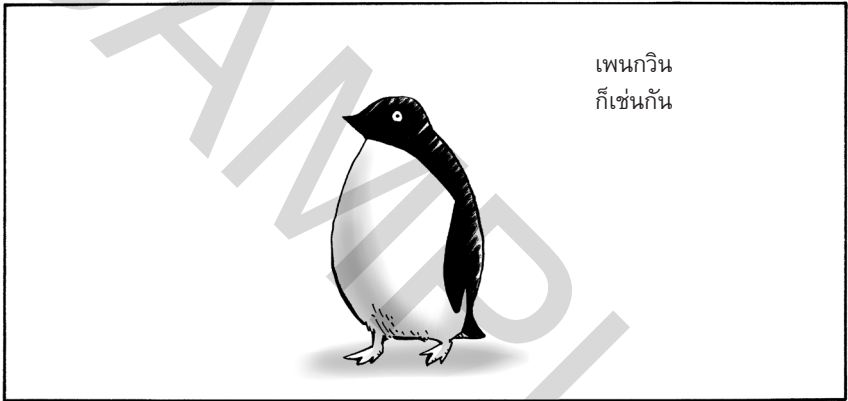
ถิ่นอาศัย

ทวีปแอนตาร์กติกา

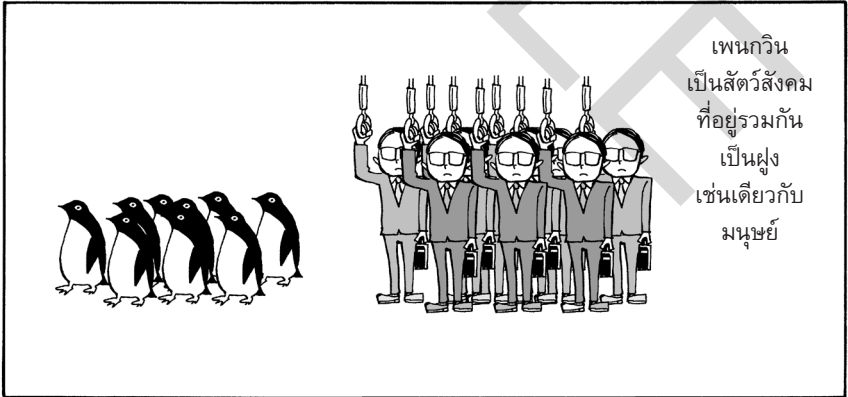

การ
“ทรยศหักหลัง”
เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับ
สังคมมนุษย์
ที่เต็มไปด้วย
ความอยากได้
อยากมี

แต่ไม่ได้
หมายความว่า
มันเป็นสิ่งที่
พบเจอได้
แต่ใน
สังคมมนุษย์
เท่านั้น

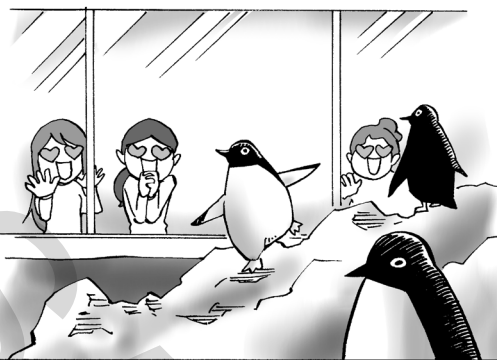

เพนกวิน
ก็เช่นกัน

เพนกวิน
เป็นสัตว์สังคม
ที่อยู่รวมกัน
เป็นฝูง
เช่นเดียวกับ
มนุษย์

ร่างกายของ
เพนกวินปกคลุม
ด้วยขนหนานุ่ม
สีชาวดำ

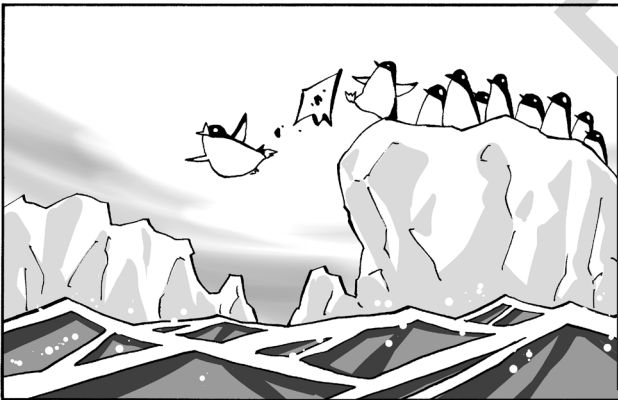

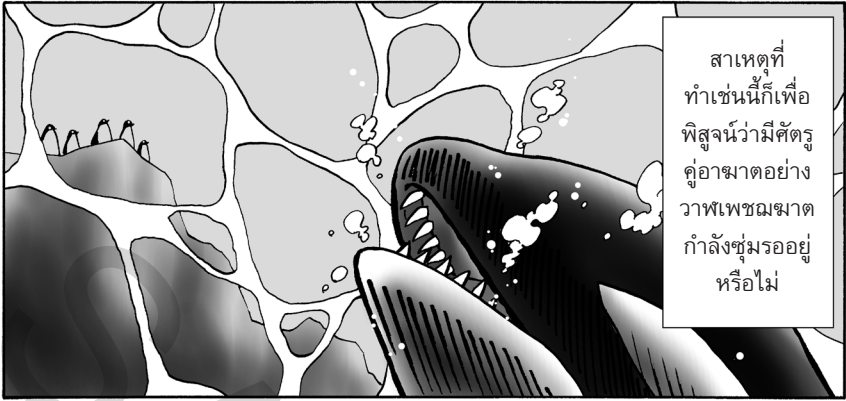
ทำเดิน
เตาะเตาะ
แสนน่ารัก
เป็นเสน่ห์
ที่ทำให้มนุษย์
ทุกเพศทุกวัย
หลงใหล

แต่เบื้องหลัง
รูปลักษณ์
ที่แสนจะ
น่าเอ็นดูนั้น

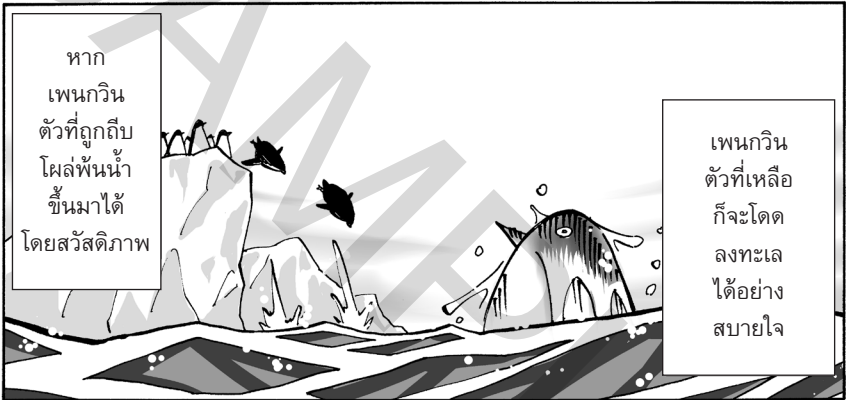

มีเพนกวิน
สายพันธุ์หนึ่ง
ที่จะทิ้ง
เพื่อนตัวเอง
1 ตัวตกทะเล
ก่อนที่จะพุ่ง
จะโดดลงไป

สาเหตุที่
ทำเช่นนี้ก็เพื่อ
พิสูจน์ว่ามีศัตรู
คู่อาฆาตอย่าง
วาฬเพชรฆาต
กำลังซุ่มรออยู่
หรือไม่

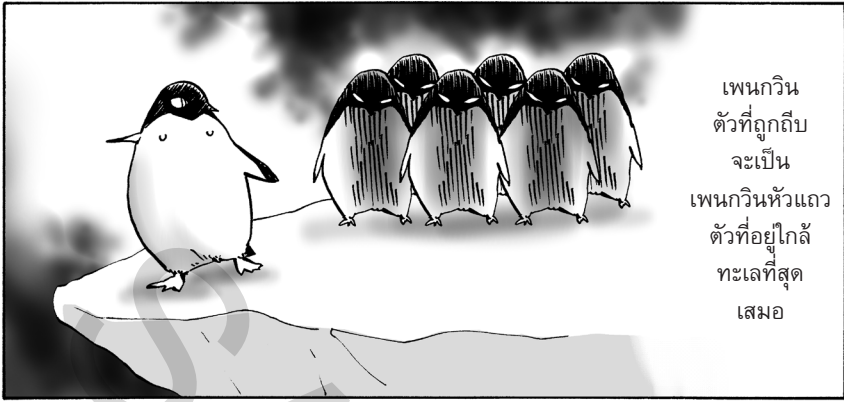

หาก
เพนกวิน
ตัวที่ถูกถีบ
โผล่พ้นน้ำ
ขึ้นมาได้
โดยสวัสดิภาพ

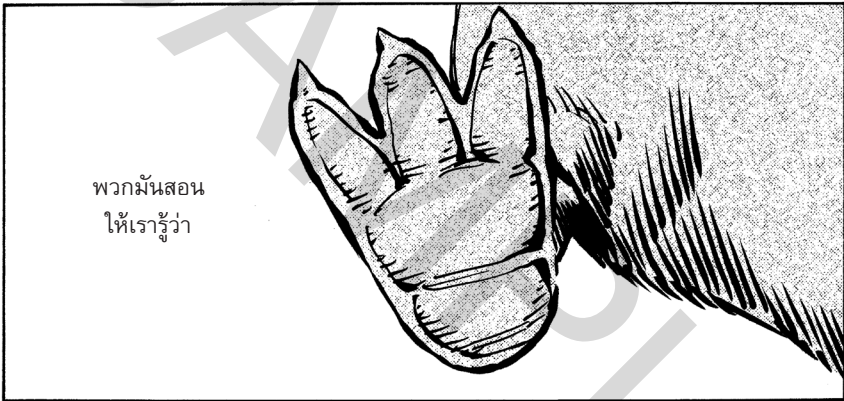
เพนกวิน
ตัวที่เหลือ
ก็จะโดด
ลงทะเล
ได้อย่าง
สบายใจ

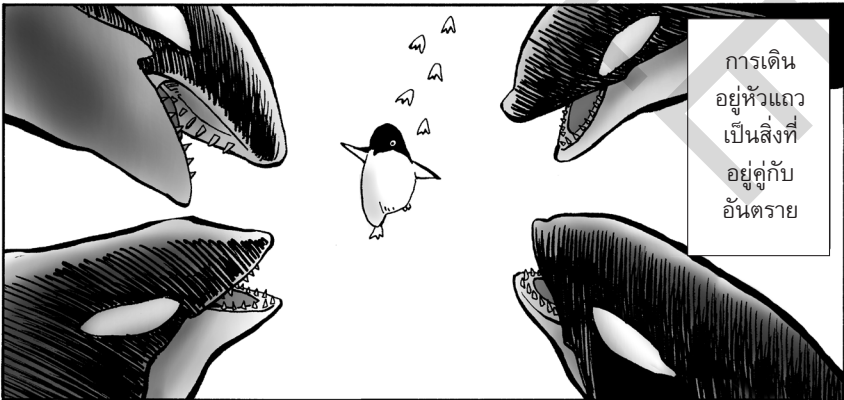
เชื่อได้ว่า
นี่น่าจะเป็น
สัญญาณ
ของเพนกวิน
ที่มองว่า
ต้องสละส่วนน้อย
เพื่อรักษาส่วนใหญ่
เอาไว้

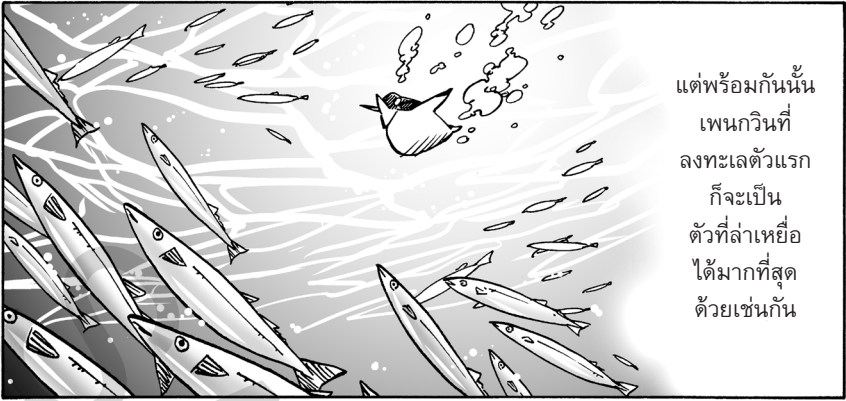
เพนกวิน
ตัวที่ถูกจับ
จะเป็น
เพนกวินหัวแฉก
ตัวที่อยู่ใกล้
ทะเลที่สุด
เสมอ

พวกมันสอน
ให้เราเห็นว่า

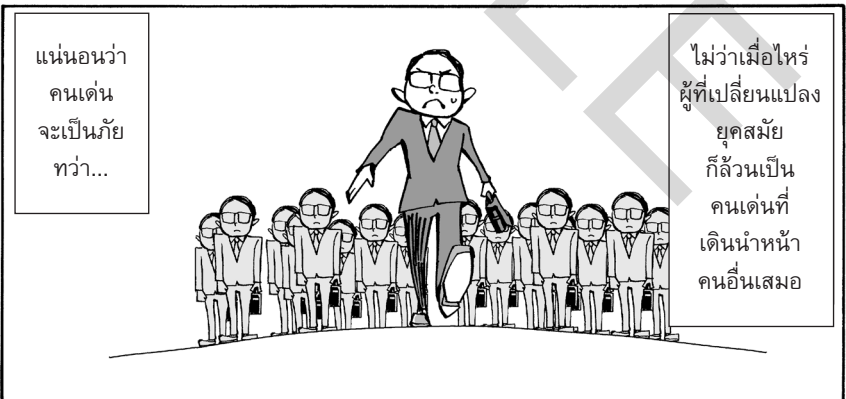
การเดิน
อยู่หัวแฉก
เป็นสิ่งที่
อยู่คู่กับ
อันตราย

แต่พร้อมกันนั้น
เพนกวินที่
ลงทะเลตัวแรก
ก็จะเป็น
ตัวที่ล่าเหยื่อ
ได้มากที่สุด
ด้วยเช่นกัน

ด้วยเหตุนี้
คนที่ริเริ่ม
ทำอะไรใหม่ ๆ
ที่ไม่มีใคร
เคยทำมาก่อน
จึงถูกเรียกว่า
“เพนกวินตัวแรก
(First Penguin)”

แน่นอนว่า
คนเด่น
จะเป็นภัย
ที่ว่า...

ไม่ว่าเมื่อไหร่
ผู้ที่เปลี่ยนแปลง
ยุคสมัย
ก็ล้วนเป็น
คนเด่นที่
เดินนำหน้า
คนอื่นเสมอ

รูปแบบของความรัก

เป็นที่รู้กันดีว่าเพนกวินจักรพรรดิซึ่งเป็นเพนกวินขนาดใหญ่ที่สุดในโลกนั้นมีวิธีเลี้ยงลูกที่โหดร้ายอย่างที่สุด

เพนกวินจักรพรรดิใช้เวลากว่า 70 เปอร์เซ็นต์ของทั้งชีวิตอยู่ในทะเล ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน เพนกวินจักรพรรดิจะขึ้นมาอยู่บนฝั่งเพื่อผสมพันธุ์ โดยตัวเมียจะวางไข่ซึ่งมีน้ำหนักประมาณ 450 กรัมเพียงฟองเดียวในเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน

นกตระกูลเพนกวินส่วนใหญ่มีคู่เพียงตัวเดียวชั่วชีวิต การเกี่ยวพาราสีจึงเป็นสิ่งที่พวกมันให้ความสำคัญ

พฤติกรรมการเกี่ยวพาราสีของเพนกวินมีหลายรูปแบบแตกต่างกันไปในแต่ละสายพันธุ์ แต่แบบที่ขึ้นชื่อที่สุดคือพฤติกรรม “แสดงความปลาบปล้ม (Ecstatic Display)” โดยเพนกวินตัวผู้จะกางปีกที่เหมือนครีบออก โกงคอบไปด้านหลัง แล้วส่งเสียงร้องแหลมสูงเพื่อเรียกร้องความสนใจจากตัวเมีย

อย่างไรก็ตาม เพนกวินจักรพรรดิไม่ได้ใช้วิธีนี้ แต่หันไปเต้นแทน นอกจากนี้ ก็ยังมีเพนกวินสายพันธุ์ที่ตัวผู้เอาก้อนหินมาให้ตัวเมียเป็นของขวัญด้วย

เมื่อวางไข่แล้ว เพนกวินจักรพรรดิตัวเมียจะออกไปหาอาหารในทะเลทิ้งให้ตัวผู้ยืนไขว่ท่ามกลางความหนาวเหน็บของขั้วโลกใต้ที่อุณหภูมิสามารถลดต่ำลงไปได้กว่า -60 องศาเซลเซียส แต่มันยังไม่ได้กินอะไรเลยติดต่อกันประมาณ 65 วัน จึงไม่แปลกที่พอลูกเพนกวินฟักออกจากไข่แล้วตัวผู้จะน้ำหนักลดลงไปกว่า 40 เปอร์เซ็นต์

หากนับรวมตั้งแต่ช่วงเกี่ยวพาราตี เพนกวินจักรพรรดิตัวผู้จะไม่ได้กินน้ำ และอาหารเลยติดต่อกันถึง 120 วัน แอมถ้าตัวเมียกลับมาไม่ทันลูกเพนกวิน ฟักออกจากไข่ ตัวผู้ก็ต้องผลิตสารคัดหลั่งหรือ “นมเพนกวิน” ที่อุดมด้วย สารอาหารออกมาป้อนลูกเพนกวินต่ออีก หลังจากตัวเมียกลับมา ตัวผู้จะย้าย ลูกให้ไปอยู่กับตัวเมียเพื่อออกไปหาอาหาร จากนั้นพวกมันจะผลัดเปลี่ยนเวรกัน ออกไปหาอาหารมาเลี้ยงลูก

นี่เป็นเรื่องราวที่ฟังดูน่าประทับใจมาก แต่ก็มีด้านที่น่ากลัวอยู่ด้วยเช่นกัน เช่น ในกรณีที่ลูกเพนกวินเกิดตายขึ้นมา แม่เพนกวินมักไปขโมยลูกของตัวอื่น มาเลี้ยงแทน แต่เลี้ยงไปได้ไม่นานก็จะเลิกสนใจ ทำให้ลูกเพนกวินที่ถูขโมยมา ส่วนใหญ่ตายเพราะขาดการดูแล อีกด้านหนึ่งก็มีรายงานว่า เพนกวินราชา ตัวผู้ 2 ตัวในสวนสัตว์ประเทศเดนมาร์กหันมาจับคู่กัน และพลองให้ไข่ไปดูแล พวกมันก็ช่วยกันกกจนลูกเพนกวินฟักออกมาจากไข่ได้สำเร็จ

เกร็ดน่ารู้ เกี่ยวกับ เพนกวิน

ในกรณีที่เพนกวินที่ถูกจับตกทะเลตัวแรกโชคร้ายถูกคัดเลือกว่าพิเพชฌฆาตกิน เพนกวินที่เหลือจะยืนรอสักพัก ก่อนจะถีบอีกตัวลงไปแล้วรอดูสถานการณ์

เพนกวินเป็นสัตว์ที่อายุค่อนข้างยืน เพนกวินที่อยู่ในการดูแลของมนุษย์บางตัวอายุยืนยาวถึงเกือบ 40 ปี

ในสายตามนุษย์เพนกวินอาจดูเหมือนยืนเขย่งปลายเท้าตลอดเวลาแต่จริง ๆ แล้วเพนกวินมีขายาวกว่าที่เห็นจากภายนอกมาก

นกตระกูลเพนกวินส่วนใหญ่มีคู่เพียงตัวเดียวชั่วชีวิต (ต่อให้เป็นตัวผู้เหมือนกันก็ตาม)

เพนกวินฮัมโบลต์เป็นสายพันธุ์ที่เหลืออยู่ไม่มากและถูกจัดให้เป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ แต่อาจเพราะมีสภาพอากาศที่เหมาะสม สวนสัตว์ญี่ปุ่นจึงมีเพนกวินฮัมโบลต์อยู่ในครอบครองมากถึง 10 เพอร์เซ็นต์ของทั้งหมดที่มีอยู่ในโลกเลยทีเดียว

ในปากของเพนกวินเต็มไปด้วยปุ่มลักษณะคล้ายหนาม

เท้าของเพนกวินมีกลไกที่ช่วยให้ไม่แข็งเป็นน้ำแข็ง